

Obywatele czy poddani?

1. Rewolucja angielska (1640-1660 r.)

a. przyczyny

- konflikt religijny między purytanami a Kościołem anglikańskim
- konflikt między Jakubem I i Karolem I z dynastii Stuartów a parlamentem

b. wybuch rewolucji

- wojna ze Szkocją
- zwołanie przez Karola I tzw. Krótkiego Parlamentu (1640 r.)
- działalność tzw. Długiego Parlamentu (1640-1648 r.)

c. przebieg wojny domowej w Anglii między rojalistami (zwolennicy króla) a stronnikami parlamentu

- wybuch wojny w 1642 r. – przywódcą Olivier Cromwell
- zwycięstwo wojsk parlamentu pod Naseby (1645 r.)
- usunięcie przez Oliviera Cromwella zwolenników króla z Długiego Parlamentu – Parlament Kadłubowy (1648-1653)

d. Anglia republiką

- skazanie na śmierć Karola I Stuarta i jego egzekucja (1649 r.)
- ogłoszenie Anglii republiką (1649 r.)

e. rządy Oliviera Cromwella

- wojny z Irlandią i Szkocją
- uchwalenie tzw. aktów nawigacyjnych (1651 r.)
- ustanowienie nowej formy rządów – tzw. protektoratu – Oliviera Cromwell objął rządy dyktatorskie jako lord protektor

f. przywróceniu monarchii w Anglii i panowanie Karola II Stuarta i Jakuba II Stuarta

- śmierć Oliviera Cromwella (1658 r.)
- koronacja królewska Karola II Stuarta (1660 r.)
- przyjęcie ustawy Habeas Corpus Act – zakazywała aresztowania obywatela bez wyroku sądowego (1679 r.)

g. „chwalebna rewolucja”

– dążenie Jakuba II Stuarta przywrócenia katolicyzmu przyczyniły się do obalenia jego rządów

– oddanie tronu angielskiego Marii II Stuart i Wilhelmowi II Orańskiemu (1688 r.)

– uchwalenie Deklaracji praw – Anglia monarchią parlamentarną (1688 r.)

2. Nowożytna myśl polityczna

a. Thomas Hobbes – Lewiatan (sformułowanie koncepcji umowy społecznej)

b. John Locke – Dwa traktaty o rządzie (koncepcja ograniczonej monarchii konstytucyjnej)

c. Charles de Montesquieu (Monteskiusz) – Duch praw (zasada trójpodziału władzy)

d. Jean-Jacques Rousseau – Umowa Społeczna (opis demokracji idealnej)